

SELETUSKIRI

„Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad ning riigi õigusabi osutamisega kaasnevate kulude hüvitamise ulatus ja kord“, mis on kinnitatud Eesti Advokatuuri juhatuse 05. augusti 2014. a otsusega, kohta.

1. Sissejuhatus

„Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad ning riigi õigusabi osutamisega kaasnevate kulude hüvitamise ulatus ja kord“ (edaspidi *tasude ja kulude kord*) sätestab riigi õigusabi osutamise eest makstavad tasumäärad ja kulude hüvitamise ulatuse.

2. Korra muutmise õiguslik alus ja eesmärk

Korda muudetakse riigi õigusabi seaduse (RT I 2004, 56, 403) § 21 lõike 3 alusel, mille kohaselt riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise korra ja tasumäärad ning riigi õigusabi osutamisega kaasnevate kulude hüvitamise ulatuse ja korra kehtestab advokatuuri juhatus igaks eelarveaastaks, arvestades riigieelarvest selleks eraldatud vahendite suurust ja riigi õigusabi eeldatavat mahtu. Advokatuuri juhatus võib eelarveaasta kestel riigi õigusabi eest makstava tasu arvestamise aluseid, maksmise korda ja tasumäärasid ning kulude hüvitamise ulatust ja korda muuta.

Riigi õigusabi tasude ja kulude korda muudetakse tulenevalt advokatuuri poolt 24.07.2014. a koostatud 2014. aasta - 2015. aasta rahaliste vahendite prognoosist, mis arvestab 2014. aasta esimese poole tegelikke tulemusi ning võimalikke prognoositavaid arenguid. Vastavalt uuendatud prognoosile on eelarve vahendite jääk seisuga 31.12.2014. aastal –480 000 eurot juhul, kui dekriminaliseerimise mõju taotluse arvule jääb prognoosituga võrreldes tagasihoidlikumaks.

Samuti muudetakse tasude ja kulude korda tulenevalt advokatuuri juhatuse 20.05.2014. a toimunud istungil vastuvõetud otsusest kuulutada välja konkurss riigi õigusabi osutajate leidmiseks haldusasjades, milles on 05.08.2014. a toimunud juhatuse istungi otsusega välja selgitatud ka konkursi võitja. Eeltoodust tulenevalt muudetakse tasude ja kulude korda, kehtestades tasude ja kulude korra Lisa nr 1, millega reguleeritakse riigi õigusabi osutava advokaadi tasumäärad riigi õigusabi osutamise eest halduskohtu- ja haldusmenetluses. Tasude ja kulude korra Lisa nr 1 kehtestatakse vastavalt konkursi võitnud pakkuja hinnapakkumisele ja advokatuuri ning hinnapakkuja läbirääkimistel saavutatud kokkulepetele.

Advokatuuriseaduse § 64¹ lg 2 seab advokatuuri juhatusele kohustuse tagada riigi õigusabi katkematu korraldus ja osutamine ning riigi õigusabi mõistlik kättesaadavus. Advokatuuri juhatus jätkab riigi õigusabi mahtude, tendentside, tasude ja kulude korra ning väljamaksete analüüsimist ning jätkab läbirääkimisi Justiitsministeeriumiga riigi õigusabi rahastamise suurendamiseks ja stabiliseerimiseks.

3. Tasu arvestamise alused ja tasumäärad

3.1. Koefitsiendi kohaldamine ja tasu suurendamine

Üldkoefitsiendi kohaldamise osas, kui kriminaalmenetluse esemeks on esimese või teise astme kuritegu, ei ole muudatusi tehtud. Muudatused puudutavad neid juhtumeid, kui

kriminaalmenetluse eemeks on isikuvastaste süütegude hulka kuuluv esimese astme kuritegu ja majandusalane süütegu. Samuti puudutavad muudatused tasu suurendamist töövälisel ajal töötamise eest.

3.1.1. Erikoefitsient 1,2 isikuvastaste süütegude hulka kuuluva esimese astme kuriteo korral

Advokatuuri juhatus on otsustanud tasude ühtlustamiseks vähendada samm-sammult erikoefitsientide suurusi või need üldse kaotada. Muudatuse kohaselt on erikoefitsient 1,2 juhul, kui kriminaalmenetluse eemeks on isikuvastaste süütegude hulka kuuluv esimese astme kuritegu.

3.1.2. Erikoefitsient 1,3 majandusalaste süütegude korral

Muudatuse kohaselt tunnistatakse kehtetuks erikoefitsiendi 1,3 kohaldamine juhul, kui kriminaalmenetluse eemeks on majandusalane süütegu. Antud muudatus on tingitud eeskätt riigi õigusabi osutamiseks ja korraldamiseks eraldatud riigieelarvelistest vahendite nappusest, aga ka põhimõttest, et kõrgema määraga oleks tasustatud sisuliselt väga keerulise õigusabi osutamine. Juhatus ei pea mõistlikuks tasustada kõrgema tasumääraga juhtumeid, mille puhul on/võib olla tegelikkuses tegemist ühetüübiliste asjadega, mis lahendatakse enamjaolt mõne lihtmenetluse liigi raames. Majandusalaste süütegude puhul, mis osutuvad eriliselt töömahukateks ja keerukateks, jääb õigsuabi osutajal võimalus taotleda tasude ja kulude korra punkti 14 alusel tasu suurendamist kuni 100% tasumäärast ulatuses. Tasude ja kulude korra alusel jäetakse iga juhtumi puhul keerukuse hindamine kohtute, uurimisasutuste ja prokuratuuri pädevusse tulenevalt tegelikest tehiooludest, kaasuse keerukusest ja mahukusest.

3.1.3. Tasu suurendamine töövälisel ajal riigi õigusabi osutamise eest

Kui riigi õigusabi osutamine toimub töölepingu seaduse tähenduses ööajal või puhkepäevadel, sealhulgas riigipühadel, suurendab kohus, uurimisasutus või prokuratuur riigi õigusabi osutanud advokaadi põhjendatud taotluse alusel tasu kuni 20% tasumäärast ulatuses endise 50% asemel. Muudatus on tingitud riigieelarveliste vahendite nappusest ja vältimatutest kärbetest riigi õigusabi osutamise eest makstavates tasudes.

3.2. Tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kokkuleppemenetluses

Riigieelarveliste vahendite vähesusest ja sellest tulenevate vajalike kärpete tõttu otsustas advokatuuri juhatus vähendada kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kohtueelses kokkuleppemenetluses ja kohtulikus kokkuleppemenetluse istungil osalemise eest viie euro võrra pooltunni kohta. Eeltoodust tulenevalt korrigeeritakse tasude ja kulude korra punkti 19 ja täiendatakse tasude ja kulude korda punktidega 19¹ ja 22¹.

3.3. Tasu riigi õigusabi osutamise kohta jõudmiseks kulutatud aja eest

Muudatus puudutab riigi õigusabi osutamise kohta jõudmiseks kulutatud aja tasustamist. Advokatuuri juhatus, arvestades riigi õigusabi alarahastatust, peab vajalikuks eeskätt tasustada sisulist õigusabi osutamist, mitte sellega külgnevaid tegevusi. Muudatuse kohaselt tunnistatakse kehtetuks tasude ja kulude korra punkt 55. Tulenevalt tasude ja kulude korra punkti 55 kehtetuks tunnistamisega korrigeeritakse punkti 56 sõnastust selliselt, et riigi õigusabi kohta jõudmiseks kulutatud aja eest tasustatakse edaspidi üksnes juhul, kui õigusabi osutamise koht asub välisriigis või saarel või mandril ja sinna sõidab saarel tegutseva advokaadibüroo advokaat või linnas, kus ei ole advokatuuri andmetel registreeritud ühegi advokaadibüroo asukohta, või Ida-Virumaal või vanglas või kui riigi õigusabi osutatakse täitemenetluses, haldusmenetluses, halduskohtumenetluses, Riigikohtus või Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöördumiseks, makstakse advokaadi põhjendatud taotlusel tema poolt

riigi õigusabi osutamise kohta ja tagasi jõudmiseks kulutatud aja eest kokku tasu vastavalt advokaadibüroo kaugusele, arvestades ühte suunda.

3.4. Isiku esindaja tasu halduskohtumenetluses ja haldusmenetluses

Tasude ja kulude korda muudetakse selliselt, et tasumäärad riigi õigusabi osutamise eest halduskohtumenetluses ja haldusmenetluses määratakse kindlaks tasude ja kulude korra Lisas nr 1, millest tulenevalt muudetakse ka tasude ja kulude korra punkte 49 ja 50. Samadel alustel tunnistatakse kehtetuks tasude ja kulude korra punkt 51.

3.5. Tasu muude riigi õigusabi liikide puhul

Tulenevalt tasude ja kulude korra Lisa nr 1 kehtestamisega, millega reguleeritakse riigi õigusabi osutamise tasustamist halduskohtumenetluses ja haldusmenetluses, täiendatakse tasude ja kulude korda punktiga 54¹. Riigi õigusabi liikides õigusdokumendi koostamine, isiku muu õigusnõustamine või muu esindamine riigi õigusabi taotluse esitamisel, mille sisu on seotud halduskohtu- või haldusmenetlusega määrab kohusriigi õigusabi tasu kindlaks vastavalt tasude ja kulude korra Lisas nr 1 toodud alustel ja korras.

3.6. Tasude ja kulude korra punktide üldine korrigeerimine

Tulenevalt tasude ja kulude korra Lisa nr 1 kehtestamisega, millega reguleeritakse riigi õigusabi osutamise tasustamist halduskohtu- ja haldusmenetluses, korrastatakse viidete osas tasude ja kulude korras punktid 5, 14, 52, 54 ja 57.

3.7. Tasude ja kulude korra Lisa nr 1

Seoses haldusasjades taotluste jagamise ja riigi õigusabi osutamise uuele korrale üleminekuga kehtestatakse tasude ja kulude korra Lisa nr 1. Tasude ja kulude korra Lisas nr 1 on kehtestatud haldusasjadele kohalduvad tasud ja tasustamise ning kulude hüvitamise kord vastavalt haldusasjade konkursil osalenud pakkuja hinnapakkumisele ja pakkujaga läbirääkimistel saavutatud kokkuleppele.

Ülevaade riigi õigusabi tasumääradest sisaldub tabeli kujul käesoleva seletuskirja lisas nr 1.

4. Korra jõustumine

Kord jõustub 01. septembril 2014. a.

Tallinnas, 05. augustil 2014. a.

Seletuskirja Lisa 1

Riigi õigusabi tasumäärad (ülevaatlik tabel)

Riigi õigusabi liik	Toiming	Kehtiv tasu kuni 31.08.2014 EUR	Tasu mitte rohkem kui kuni 31.08.2014 EUR	Tasu alates 01.09.2014 EUR	Tasu mitte rohkem kui alates 01.09.2014 EUR
1. Määratud kaitse kriminaalmenetluses	Kriminaalasja kohtueelses menetluses osalemine	30 / 0,5h	90 ühe menetlus-toimingu kohta	30 / 0,5h	90 ühe menetlus-toimingu kohta
	Kriminaalasja kohtueelses kokkuleppemenetlus es osalemine	30 / 0,5h	90 ühe menetlus-toimingu kohta	25 / 0,5h	75 ühe menetlus-toimingu kohta
	Kriminaalasja kohtulikuks üldmenetluseks või apellatsiooni-, kassatsiooni- ja teistmismenetluse ettevalmistamine	30 / 0,5h	360	30 / 0,5h	360
	Kriminaalasja kohtulikuks lihtmenetluseks, v.a kokkuleppemenetlus eks ettevalmistamine	30 / 0,5h	120	30 / 0,5h	120
	Kriminaalasja kohtulikus kokkuleppemenetlus es istungil osalemine	30 / 0,5h		25 / 0,5h	
	Kriminaalasja kohtuliku üld- või lihtmenetluse istungil osalemine	30 / 0,5h		30 / 0,5h	
	Määruskaebuse esitamine	30 / 0,5h	180	30 / 0,5h	180
	Osalemine määruskaebuse läbivaatamisel	30 / 0,5h		30 / 0,5h	
	Kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamise seotud taotluste esitamine	30 / 0,5h	180	30 / 0,5h	180

	Kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamisel kohtus osalemine	30 / 0,5h		30 / 0,5h	
2. Kannatanu või tsiviilkostja esindamine kriminaalasja kohtueelses menetluses ja kohtus	Kriminaalasja kohtueelses menetluses osalemine	30 / 0,5h	90 ühe menetlus-toimingu kohta	30 / 0,5h	90 ühe menetlus-toimingu kohta
	Kriminaalasja kohtulikuks üldmenetluseks ettevalmistamine	30 / 0,5h	360	30 / 0,5h	360
	Kriminaalasja kohtulikuks lihtmenetluseks ettevalmistamine	30 / 0,5h	120	30 / 0,5h	120
	Kriminaalasja kohtuliku üld- või lihtmenetluse istungil osalemine	30 / 0,5h		30 / 0,5h	
3. Isiku kaitsmine väärteoasja kohtuvälises menetluses ja kohtus	Väärteoasja kohtuvälises menetluses osalemine	30 / 0,5h	90 ühe menetlus-toimingu kohta	30 / 0,5h	90 ühe menetlus-toimingu kohta
	Väärteoasja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamine	30 / 0,5h	360	30 / 0,5h	360
	Väärteoasja kohtulikus menetluses osalemine	30 / 0,5h		30 / 0,5h	
4. Isiku esindamine tsiviilasja kohtuvälises menetluses ja kohtus	Tsiviilasja kohtuväline menetlus	30 / 0,5h	240, õigusabi ülekandumisel 60	30 / 0,5h	240, õigusabi ülekandumisel 60
	Tsiviilasja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamine	30 / 0,5h	Hagita asjades üldjuhul 300, õigusabi ülekandumisel 120; hagimenetluses ja hagita hooldusõiguse asjades 600, õigusabi ülekandumisel 420	30 / 0,5h	Hagita asjades üldjuhul 300, õigusabi ülekandumisel 120; hagimenetluses ja hagita hooldusõiguse asjades 600, õigusabi ülekandumisel 420
	Tsiviilasja kohtulikus menetluses	30 / 0,5h		30 / 0,5h	

	osalemine				
5. Isiku esindamine halduskohtumenetluses	Halduskohtumenetluses kohtulikuks menetluseks ettevalmistamine	30 / 0,5h		36 / 0,5h	
	Halduskohtumenetluses kohtulikus menetluses osalemine	30 / 0,5h		36 / 0,5h	
6. Isiku esindamine haldusmenetluses	Riigi õigusabi haldusmenetluses	30 / 0,5h		36 / 0,5h	
7. Isiku esindamine täitemenetluses	Riigi õigusabi täitemenetluses	30 / 0,5h		30 / 0,5h	
8. Õigusdokumendi koostamine	Õigusdokumendi koostamine, isiku õigusnõustamine või	30 / 0,5h	180	30 / 0,5h	180
9. Isiku muu õigusnõustamine või muu esindamine	muu esindamise teel riigi õigusabi osutamine	30 / 0,5h	180	30 / 0,5h	180
10. Õigusdokumendi koostamine	Õigusdokumendi koostamine, kui taotluse sisu on seotud halduskohtu- või haldusmenetlusega	30 / 0,5h	180	36 / 0,5h	
11. Isiku muu õigusnõustamine või muu esindamine	Isiku õigusnõustamine või muu esindamise teel riigi õigusabi osutamine, kui sisu on seotud halduskohtu- või haldusmenetlusega	30 / 0,5h	180	36 / 0,5h	
12. Isiku esindamine teistmismenetluses	Riigi õigusabi teistmismenetluses	30 / 0,5h		30 / 0,5h	

Tallinnas, 05. augustil 2014. a.